



## Slutrapport for kampagnen Sporbarhed - fødevarer

---

### INDLEDNING

---

Fødevarestyrelsen har med kampagnen haft fokus på virksomhedernes overholdelse af sporbarhedskravene. Sporbarhed af fødevarers fysiske strøm, ét led frem og ét led tilbage er nødvendig i tilfælde af fødevarerikkerhedsmæssige problemer.

Sporbarhed er bl.a. afgørende for at sikre, at der ikke sker markedsføring af ulovlige fødevarer samt, at virksomheder kan foretage en målrettet, hurtig og sikker tilbagetrækning i tilfælde af, at det er nødvendigt af hensyn til fødevarerikkerheden. Derved beskyttes forbrugerne og samtidig sikres pålideligheden af de oplysninger, der gives til forbrugerne.

Formålet med kampagnen har derfor været at:

- kontrollere sporbarhed på fødevarer
- afdække virksomhedernes regelefterlevelse på sporbarhedsområdet
- vejlede virksomhederne om sporbarhedsreglerne og udbrede kendskabet til Fødevarestyrelsens sporbarhedsvejledning.

Kontrol af sporbarhed er en del af den almindelige fødevarekontrol.

---

### KONKLUSION

---

Kampagnens resultater viser, at virksomhederne har en meget høj regelefterlevelse, når det gælder opfyldelse af kravene til dokumentation for sporbarheden på deres fødevarer. Der tegner sig med resultatet af kampagnen derfor et billede af, at sporbarhed ikke er et generelt problem for fødevarevirksomheder i Danmark. Den samlede regelefterlevelse udgør 97,8 %, hvilket er bedre end forventet.

Der er dog en række erfaringer fra den ordinære kontrol og Fødevarerejseholdets kontrolindsats, som viser, at der er nuancer til dette resultat, fordi der fortsat er sager om manglende sporbarhed på f.eks. varetyper som slik og nødder m.v.

Der vil derfor fortsat være fokus på kontrol af sporbarhed som led i Fødevarestyrelsens kontrol.

Der er ud af de i alt 2.121 gennemførte kontroller givet i alt 55 sanktioner. Sanktionerne er fordelt med 33 indskærpelser, 3 påbud, 17 forbud og 1 bødeforlæg.

Ud af de 33 indskærpelser er de 25 givet til detailvirksomheder, navnlig til serveringsvirksomhed, restauranter m.v., men også til dagligvareforretninger uden/med begrænset behandling. De resterende 8 indskærpelser er givet til engrosvirksomheder.

De 3 påbud er alle givet til detailvirksomheder og ud af de 17 forbud, er 14 givet til detailvirksomheder, mens der er givet 3 forbud til engrosvirksomheder.

Der er givet et bødeforlæg til en detailvirksomhed for manglende sporbarhed som følge af eskalerende myndighedsudøvelse pga. gentagen overtrædelse af manglende sporbarhed på fødevarer.

---

## RESULTATER

---

Der er gennemført 2.121 kontroller i 2.108 fødevarevirksomheder fordelt med henholdsvis 1714 detailvirksomheder, 221 engros med behandling og 183 engros uden behandling, samt 3 foreløbigt registrerede virksomheder. Regelefterlevelsen hos detailvirksomhederne i relation til sporbarhed er 97,9 %. Hos engrosvirksomhederne uden behandling er regelefterlevelsen af sporbarhedsreglerne 96,2 %, mens den hos engrosvirksomhederne med behandling er 98,2 %. Hos de 3 foreløbigt registrerede virksomheder var regelefterlevelsen 100 %.

Se tabel 2 nedenfor.

Der er foretaget 2.121 kontroller i de i alt 2.108 fødevarevirksomheder, der er blevet kontrolleret i kampagnen. Det skyldes, at der bl.a. er foretaget flere kontroller i de samme fødevarevirksomheder i form af kontrol med om virksomheden ét led tilbage, har leveret varerne til virksomheden ét led frem.

Fødevarestyrelsen har i alt ud af de 2.121 kontroller givet 55 sanktioner, hvilket svarer til 2,6 % af kontrollerne. Sanktionerne er fordelt på 33 indskærpelser (1,6 %), 3 påbud (0,14 %), 17 forbud (0,8 %) og 1 administrativt bødeforlæg (0,05 %).

Se tabel 1 nedenfor.

### *Bagatelagtige overtrædelser*

Der er ud af de 2.121 gennemførte kontroller registreret 112 kontroller, hvor der er konstateret overtrædelser, som ud fra de foreliggende omstændigheder er vurderet som bagatelagtige. Dette indebærer, at virksomheden ikke er blevet sanktioneret for en overtrædelse af sporbarhedsreglerne fordi, der i den konkrete situation har været forhold

som har gjort forholdet mindre strafværdigt. I disse tilfælde undlader Fødevarestyrelsen at sanktionere, men vejleder typisk virksomhederne om reglerne.

Ud af de 112 kontroller, hvor der er konstateret bagatelagtige overtrædelser, vedrører 38 forhold, hvor virksomheden har indsendt tilstrækkelig sporbarhedsdokumentation indenfor 24 timer efter kontrollen og ikke tidligere har overtrådt reglerne om sporbarhed. Desuden er der 38 af de bagatelagtige overtrædelser som vedrører, at virksomheden overordnet set har et sporbarhedssystem, men alligevel har haft et meget begrænset antal fødevarer, der ikke kunne fremvises sporbarhedsdokumentation for. De øvrige bagatelagtige overtrædelser vedrører primært, at der har manglet ganske få oplysninger på den fremviste sporbarhedsdokumentation, og at dette ud fra de foreliggende omstændigheder er vurderet mindre væsentligt.

#### *Vejledning*

Der er ydet vejledning til langt størstedelen af virksomhederne i form af vejledning om kravene til sporbarhed, som også fremgår af Fødevarestyrelsens vejledning om sporbarhed – fødevarer.

#### *Sanktioner*

Der er givet 33 indskærper i kampagnen for manglende eller utilstrækkelig sporbarhedsdokumentation.

Der er givet 3 påbud og 17 forbud i kampagnen. De 3 påbud er afgørelser om destruktion, der er givet i situationer, hvor virksomheden under kontrollen har oplyst, at det ikke er muligt at fremskaffe sporbarhedsdokumentationen. Dette indebærer, at fødevarer er ulovlig og dermed ikke må markedsføres m.v.

De 17 afgørelser om forbud er alle givet i form af beslaglæggelse af fødevarer uden sporbarhed. I det ene tilfælde er dele af beslaget efterfølgende ophævet, fordi virksomheden har dokumenteret tilstrækkelig sporbarhedsdokumentation for de pågældende varer inden for 24 timer fra kontroltidspunktet.

#### *Geografisk fordeling*

Der kan ikke konstateres en signifikant forskel i fordelingen af sanktioner mellem de 4 fødevarekontrolenheder, som har gennemført kampagnekontrollerne.

#### *Krydskontrol*

Der er i forbindelse med 232 kontroller udtaget sporbarhedsdokumentation til krydskontrol hos leverandøren for at sikre, at varens fysiske strøm kan spores ét led tilbage. Der er udtaget sporbarhedsdokumentation til brug for krydskontroller i 201 detailvirksomheder og i 31 engrosvirksomheder.

I de virksomheder, hvor der er udtaget sporbarhedsdokumentation til krydskontrol, er der desuden udfyldt et spørgeskema med spørgsmål om leverandøren og den handel, der er foretaget, for bl.a. at kunne vurdere om evt. overtrædelser kunne begrundes i fx manglende kendskab til leverandøren eller lignende.

Svarene på spørgeskemaet viser bl.a., at virksomheden i 86,7 % af tilfældene selv har kontaktet deres leverandør med henblik på en aftale om køb af varer og i 97,9 % af tilfældene har virksomheden handlet med den samme leverandør flere gange og i 67,4 % af tilfældene har virksomheden en fast kontaktperson hos leverandøren.

Der har i kampagnen ikke været anmærkninger i forbindelse med den gennemførte krydskontrol af udtaget sporbarhedsdokumentation. Dermed viser kampagnens resultat, at sporbarhedsdokumentationen har været tilstrækkelig og sporbarheden dermed er sikret ét led tilbage i de udtagne krydskontroller.

Se tabel 3 nedenfor

---

## METODE

---

Sporbarhedskampagnen er gennemført i perioden 4. april 2017 til og med 30. september 2017. Kontrollerne er udført uanmeldt i 2.108 fødevarevirksomheder fordelt både på detail og engrosvirksomheder. Der har ikke været udpeget et særligt antal kontroller til fordeling mellem henholdsvis detail- og engrosvirksomheder. Dette har været op til de enkelte kontrolenheder at tilrettelægge i forbindelse med kampagnens gennemførelse. Der skulle som led i kampagnen i udgangspunktet udtages 5-7 forskellige varegrupper til kontrol af sporbarhed.

Der er således foretaget kontrol af om virksomhederne har et system til at sikre, at sporbarheden af fødevarerne m.v. kan dokumenteres. Der stilles ikke formkrav til systemet, men det skal være tilstrækkeligt til uden unødigt forsinkelse at kunne dokumentere, hvem der har leveret produktet, og/eller hvem produktet er solgt til, medmindre der er tale om salg til den endelige forbruger. Der er således foretaget kontrol af, om virksomhedens sporbarhedssystem og sporbarhedsdokumentation er tilstrækkelig til at opfylde kravene i fødevareforordningens art. 18.

Desuden er der udtaget 232 krydskontroller, hvilket betyder, at sporbarhedsdokumentationen er medtaget med henblik på at gennemføre kontrol i den virksomhed, som ifølge sporbarhedsdokumentationen skulle være leverandør af fødevarerne. Denne krydskontrol er gennemført stikprøvevis for at kontrollere varernes fysiske strøm ét led tilbage.

Brancheorganisationerne blev orienteret om kampagnens formål forud for kampagnestart i forbindelse med et møde i Fødevarestyrelsens Dialogforum for kontrol d. 20. marts 2017.

## TABELLER OG FIGURER

Tabel 1

Viser fordelingen af sanktioner givet på de i alt 2.121 gennemførte kontroller

Sanktionstype	Antal sanktioner
Indskærpelse	34
Forbud	17
Påbud	3
Adm. bødeforlæg	1
I alt	55

Tabel 2

Viser fordelingen af kontroller mellem detail og engros og sanktioner i %

Branche	Antal kontrolobjekter	Antal kontroller	Antal kontroller med sanktioner	Regelefterlevelse
Detail	1708	1714	36	97,9%
Engros med behandling	216	221	4	98,2%
Engros uden behandling	181	183	7	96,2%
Øvrige	3	3	0	100%

Tabel 3

Viser fordelingen af svar på spørgeskema i forbindelse med krydskontroller i både detail og engros

Samlet for engros og detail	Ja	Nej
Er virksomheden blevet kontaktet af leverandøren, med henblik på at indgå en aftale?	27,9%	72,1%
Har virksomheden betalt elektronisk for varerne?	85,0%	15,0%
Har virksomheden betalt kontant for varerne?	33,0%	67,0%
Har virksomheden en bestemt kontaktperson hos leverandøren?	67,4%	32,6%
Har virksomheden handlet med den pågældende leverandør flere gange?	97,9%	2,1%
Har virksomheden selv opsøgt leverandøren med henblik på handel?	86,7%	13,3%